

Nederlandse gemeenten onder druk door groeiende wateruitdagingen

Klimaatverandering, personeelstekorten en stijgende kosten versterken complexiteit waterbeheer

Ede, 6 februari 2025 – **Het stedelijk waterbeheer in Nederland staat voor grote uitdagingen door klimaatverandering, de toenemende druk op het bebouwd gebied en het vernieuwen van rioleringssystemen. Dat blijkt uit de Monitor gemeentelijke watertaken 2024 van Stichting RIONED. Bovendien is het grote personeelstekort een belangrijke belemmering bij het toekomstbestendig maken van steden en dorpen.**

Nederland staat door de doorgaande klimaatverandering voor grote uitdagingen. Gemeenten zijn al volop aan de slag gegaan met het aanpassen van de bebouwde omgeving, het robuuster maken van bestaande rioolssystemen en de aanleg van nieuwe systemen. "De riolering in Nederland werkt nog goed, maar de druk op systemen en mensen neemt toe, benadrukt Hilde Niezen, directeur van Stichting RIONED. "Extreme weersomstandigheden, zoals hevige regenval en langdurige droogte, vragen om grootschalige aanpassingen. Als klimaatverandering doorzet, is niet alles meer maakbaar en oplosbaar. Naast de inspanningen van gemeenten is ook de betrokkenheid van burgers en bedrijven essentieel. Initiatieven waarmee we anders met hemelwater om willen gaan, zoals tegels vervangen door groen of verdiepte tuinen ontlasten rioleringen en dragen bij aan een klimaatrobuuste leefomgeving.

Schone en gezonde leefomgeving

Hoewel de waterkwaliteit in Nederland sterk is verbeterd, blijft stedelijk waterbeheer cruciaal voor het voorkomen van milieuschade. In de afgelopen jaren traden er gemiddeld ruim 200 incidenten op waarbij de lozing van hemel- en/of afvalwater vanuit een gemeentelijke voorziening een belangrijke oorzaak was, een daling ten opzichte van 2016 toen dit nog 500 keer werd gemeld. Toch vormen nieuwe verontreinigingen, zoals microplastics, PFAS en medicijnresten, een toenemend risico voor ecosystemen en volksgezondheid. "Deze stoffen bedreigen de kwaliteit van ons oppervlaktewater," zegt Niezen. "Gemeenten moeten aan de slag om de resterende knelpunten en foute aansluitingen aan te pakken. Maar het is nog belangrijker om aan de bron vervuiling te voorkomen, door strengere regelgeving en meer bewustwording onder burgers en bedrijven over juist rioolgebruik."

Tekorten drukken op beheer

Gemeenten kampen met een tekort aan goed opgeleide medewerkers en financiële middelen. Niezen: "Stedelijk waterbeheer kampt met een onderbezetting van bijna 25 procent, terwijl de taken door klimaatverandering breder worden. Dat leidt tot vertragingen in onderhoud, renovaties en de vervanging van oude riolen. Het tempo van vervangingen moet flink omhoog, anders worden de hemelwater- en vuilwatersystemen kwetsbaarder voor storingen, verstoppingen en lekkages, met alle gevolgen van dien voor onze leefomgeving en gezondheid. Tegelijkertijd stijgen de kosten voor het beheer van nieuwe voorzieningen en verouderde systemen. Het vernieuwen van rioleringen, waarvan ongeveer de helft ouder is dan 35 jaar, vraagt de komende jaren om een tempoversnelling."

Over Monitor gemeentelijke watertaken

Met de Monitor gemeentelijke watertaken 2024 geeft stichting RIONED een actueel inzicht in de toestand van stedelijk waterbeheer in ons land en informeert over de inspanningen die gemeenten leveren op het gebied van waterbeheer in het stedelijk gebied. Die inspanningen zijn belangrijk omdat we allemaal graag onze leefomgeving gezond en leefbaar houden, en ons grond- en oppervlaktewater schoon. De monitor laat zien wat de gemeenten doen om afvalwater snel en hygiënisch te verwerken, wateroverlast te beperken en steden en dorpen beter bestand te maken tegen het veranderende klimaat. En ook wat daarbij komt kijken en wat het kost.

De Monitor geeft inzicht in de huidige stand van zaken en kijkt naar ontwikkelingen en uitdagingen voor de komende jaren. Hiermee kunnen beleidsmakers, bestuurders en stedelijk waterbeheerders de effectiviteit van de watertaken evalueren en waar nodig aanpassen. Over vier jaar maakt Stichting RIONED weer de balans op.

Over Stichting RIONED

Stichting RIONED is dé kennisautoriteit en koepelorganisatie op het gebied van stedelijk waterbeheer. Zij signaleren uitdagingen, doen relevant onderzoek, stellen standaarden vast en agenderen. Ook informeren zij het land over het belang van stedelijk waterbeheer. Zonder stedelijk waterbeheer geen schoon water en geen gezonde toekomst.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Laura Westra, via laura@mediatic.eu of 06 – 26 88 16 36.